

عنوان مقاله:

تحلیل تضامنی یا نسبی بودن مسوولیت شرکای جرم سرقت در رد مال؛ رویه دادگاهها و رای وحدت رویه شماره ۷۹۹ دیوان عالی کشور (۱۳۹۹/۰۷/۱۵)

محل انتشار:

دوفصلنامه نقد و تحلیل آراء قضایی، دوره 2، شماره 4 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 32

نویسندگان:

عباس میرشکاری - استادیار گروه حقوق خصوصی و اسلامی، دانشگاه تهران، تهران، ایران

شیر آزادبخت - دانشجوی دکتری حقوق خصوصی، دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دانشگاه علامه طباطبایی (ره)، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

یکی از جرایم مهم که در جامعه امروز ایران در حال رخ دادن است، سرقت می باشد. این جرم، حسب مورد، ممکن است توسط یک یا چند شخص صورت پذیرد. بدیهی است، یکی از ضمانت اجرای جدی و اصلی جرم سرقت، رد مال توسط سارقین است. در فرضی که چند شخص اقدام به سرقت نمایند، یعنی به اشتراک مال دیگری را برپایند، پرسش اصلی آن است که این اشخاص به چه میزان مسئولیت در رد مال دارند؟ آیا مسئولیت اینان تضامنی (هر یک مسئول تمام اموال) است یا نسبی (هر یک به میزان مالی که بوده مسئول است)؟ در پاسخ به این پرسش، در رویه قضایی اختلاف نظرها بسیار است. غالب دادگاه ها، به ویژه دادگاه های عالی، با مسئولیت تضامنی شرکای سرقت به شدت مخالفت کرده اند. البته، آراء اندکی که با این رویکرد موافق نباشند نیز وجود دارد و همین تضارب آراء زمینه لازم برای صدور رای وحدت رویه را فراهم نمود. مطابق رای وحدت رویه شماره ۷۹۹ مورخ ۱۵/۰۷/۱۳۹۹، مسئولیت شرکای سرقت، نسبی است؛ بدین معنا که ایشان به میزان مالی که رسیده اند، مسئولیت دارند و در صورت عدم امکان تعیین میزان اموال، مسئولیت اینان به تساوی است. با وجود این، رای مذکور قابل انتقاد است. در حقیقت، به نظر می رسد که مسئولیت شرکای سرقت، تضامنی است. به عبارت دیگر، سارق همان غاصب است و مطابق قواعد غصب، مسئولیت غاصبین تضامنی می باشد. البته، تحمیل مسئولیت تضامنی به معنای استقرار نهایی مسئولیت نیست، بلکه، هر سارق به میزان مالی که رسیده مسئولیت دارد و در صورت عدم احراز میزان اموال مسروقه توسط هر فرد، مسئولیت ایشان به تساوی است. به هر روی، هدف از این نوشتار آن است که به شیوه تحلیلی-توصیفی و با نگاهی به آرای قضائی، نظریات فقها، دکترین و با تأکید بر رای وحدت رویه مورد اشاره، به سوال فوق الذکر پاسخ دهد.

کلمات کلیدی:

رویه قضایی، غاصب، مسئولیت تضامنی، مسئولیت به تساوی، ضرر

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1943594>

